

כאימרא [כטלה של קרבן].(3)

או כן בהמות קרבן הנמצאות בדיירים, בלשכת הטלאים הסמוכה לעזרה.

או כעצים, שני גזרי עצים של המערכה.

או כאשים, כאש שעל גבי המזבח.(4)

או כמזבח, שמשמעותו כקרבנות המזבח.(5)

או כהיכל, שמשמעותו כקרבנות שמזים דם בהיכל.

או כירושלים, שמשמעותו כקרבנות הקרבים בירושלים.(6)

או שנדר באחד מכל הכלים שהם משמשי המזבח, כגון כף ומחתה ומזרק —

בכל אלו, אע"פ שלא הזכיר בדבריו "קרבן" — הרי זה כמי שנדר, והתפיס נדרו בקרבן.

רבי יהודה אומר: האומר "ירושלים" בלא כ"ף הדמיון — לא אמר כלום. וכפי שיתבאר להלן.

גמרא:

א-א פברוה, סברו חכמים לומר [וכך גם נשאר במסקנה]: מאי "לא חולין"? [לפי גירסת הב"ח, ולפי הר"ן הגירסא היא "לחולין" בפת"ח תחת הלמ"ד, שמשמעותה "לא חולין"] —

לא לחולין ליהוי, אלא יהא אסור כמו קרבן!

והוינן בה: מני מתניתין?

אי רבי מאיר היא, הא לית ליה, אין הוא סובר את הכלל ש"מכלל לאו אתה שומעין". אלא צריך שיאמר האדם דברים מפורשים. והאומר "לא חולין", כיון שאינו אומר במפורש "קרבן יהיה" — אין בדבריו כלום.

וכונת התוס' לומר, שיש כאן התפסה בקדושת האש, והוכיחו שיש באש קדושה מכך שמועלין בה.

אלא מה שכתבו התוס' "כדאיתא ביומא [מו ב]", צריך עיון רב, כי אין שם שום מקור לכך. וביאר ה"צפנת פענח", שכונת התוס' היא לגמרא ביומא דף כא ב, שאש של מזבח יש בה ממש [ומפרש רש"י שיש ממש בשלהבת]. והוכיחו התוס' מכאן שיש בשלהבת הזאת מעילה, כי בדבר שאין בו ממש, כמו קול מראה וריח, אין מעילה [והסימון לדרך מו ב אינו מבעלי התוס', שהרי בימיהם לא הודפס עדיין הש"ס, ולא היתה חלוקת הדפים שיש כיום].

5. ירושלמי.

6. ירושלמי. והרא"ש כתב, שירושלים עצמה

המתפיס בקדושות שלהלן, כיון שהן קדושות הנוגעות לקרבן, נחשב הדבר כאילו אמר הנודר "הרי עלי דבר זה כקרבן".

3. ככבש התמיד. רבי יוחנן בירושלמי. ר"ן.

ואף על פי שלא אמר במפורש שמתפיס בכבש התמיד, סתם נדרים להחמיר. ר"ן.

ואילו ריש לקיש, בירושלמי, סבור שהוא מתפיס בטלה שהוקדש לעולה על ידי אברהם אבינו [עיי' בנועם ירושלמי].

4. התוס' מבארים שהכונה של המשנה היא לקרבן, הנקרא "אשה ריח ניחוח".

או כפי שמבאר הירושלמי, שמדובר במי שמתפיס בשלהביות של מזבח. והוסיפו התוס', שאש של מזבח מועלין בו כדאיתא במסכת יומא [מו ב].

דתנן, רבי מאיר אומר: כל תנאי שאינו כתנאי בני גד ובני ראובן — אינו תנאי!

ולכן אם יתלה את קיום המעשה בקיום התנאי, אך לא יכפול את התנאי, ולא יחזור ויאמר שאם לא יתקיים התנאי יתבטל המעשה — אין המעשה מתבטל באי קיום התנאי. ולא אומרים "מכלל הן — אתה שומע לאו" [הוא הדין שאין אומרים מכלל לאו אתה שומע הן].

אלא בהכרח, שמשנתנו בשיטת רבי יהודה היא, הסבור שמכלל לאו אתה שומע הן.

אך יש להקשות, מהמשך המשנה, שמובאים בה דברי רבי יהודה:

אימא סיפא: רבי יהודה אומר: האומר "ירושלים" — לא אמר כלום!

ומדסיפא של המשנה רבי יהודה היא, מוכרחים אנו לומר שהרישא של המשנה לאו בשיטת רבי יהודה היא!

כי אם היתה גם הרישא כרבי יהודה, לא היה צורך לומר בסיפא של המשנה "רבי יהודה אומר". שהרי כל המשנה, מתחילתה, היא לפי רבי יהודה.

ומשנינן: אכן כולה מתניתין — בשיטת רבי יהודה היא אמורה.

וחבי קתני: האומר כאימרא, כדירים, כמזבח, כהיכל, כירושלים — כיון שאמר זאת בכ"ף הדמיון, הרי זה נדר בקרבן.

וממשיכה המשנה לומר, שדוקא אם אמר

דברים אלו בכ"ף הדמיון הוא נאסר. לפי שרבי יהודה אומר: האומר "ירושלים" גרידא או אימרא גרידא או מזבח גרידא, בלי כ"ף הדמיון — לא אמר כלום.

ותמהינן: וכי אמר "כירושלים" — לרבי יהודה, מי מיתסר?

והתניא, רבי יהודה אומר: האומר "כירושלים" — לא אמר כלום, עד שידור במפורש בדבר הקרב בירושלים!

ומשנינן: כולה, כל משנתנו — בשיטת רבי יהודה היא.

ותרי תנאי, שני תנאים הם שנחלקו אליבא דרבי יהודה, מהי שיטתו.

התנא של משנתנו סבור שלפי רבי יהודה די בכך שיאמר "כירושלים", לפי שנוסח כזה מוכיח את דעתו של הנודר לאסור כמו דבר הקרב בירושלים.

ואילו התנא של הברייתא סבור שלפי רבי יהודה צריך לפרש דבריו, ולומר "כדבר הקרב בירושלים", ואם יאמר רק "כירושלים" כוונתו היא לעצים ואבנים של ירושלים.

תניא:

א. האומר: חולין, החולין, בחולין —

בין שהוסיף ואמר: שאוכל לך, שאז פשוט הדבר שלא אסר בדבריו כלום, ובין שהוסיף על "חולין" ואמר: שלא אוכל לך — מותר.